

صور تجلسه کمیسیون کشاورزی و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات:

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۱۱/۰۲

شماره جلسه: ۷

رئیس جلسه: آقای شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقای عیدی زاده ساعت شروع ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

دستور کار جلسه:

✓ باقیمانده سموم در زعفران های صادراتی (کلرپریفوس)

هفتمین جلسه کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۲ در محل ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی و با حضور اعضای کمیسیون برگزار گردید.

✓ **شریعتی مقدم رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی مشهد**

- بر ضرورت راه اندازی یک آزمایشگاه آکرودیته بین المللی با هدف کمک به ارتقای کیفیت زعفران تاکید کرد همچنین توجه به موضوع ارتقای کیفی این محصول، جایگاه ایران را در بازارهای بین المللی تثبیت می کند و باعث می شود تا در این شاخص، از رقبای زعفران ایرانی عقب نمانیم.
- از سازمان جهاد کشاورزی انتظار داریم تا در جهت افزایش سطح زیر کشت محصولات ارگانیک، مزارع را شناسنامه دار کند تا بدین طریق آموزش ها جدی، کامل و جامع باشد. همچنین محصول زعفران با کد و با تضمین شاخص های سلامت آن در قالب کشاورزی قراردادی به شرکت ها عرضه شود. علاوه بر این ضرورت دارد آزمایشگاه آکرودیته بین المللی در مشهد توسط بخش خصوصی و با حمایت های ملی راه اندازی شود.
- در ۲ الی ۳ سال اخیر با مشکلات جدی در حوزه صادرات زعفران مواجه بوده ایم؛ به طوری که تعهدات ارزی باعث شد تا بخش اعظمی از محصول زعفران از کنترل خارج شود و به صورت قاچاق از کشور خارج گردد و شرکت های اصلی و صاحب برند در این حوزه بسیار متضرر شدند.
- در اروپا استانداردهای ویژه ای را برای محصول زعفران لحاظ می کنند البته این سختگیری به نقاط دیگر دنیا تسری خواهد یافت، به طوری که کشور ژاپن نیز استانداردهای ویژه ای را برای واردات این محصول مدنظر قرار داده است. لذا هدف ما به عنوان تشکل این است که از محصول زعفران، صادرات و ارزش افزوده آن در حوزه کیفیت صیانت کنیم.
- سازمان تعاونی روستایی زعفران را به صورت عمده از کشاورزان خرید می کند اما در پرداخت مبلغ آن تاخیر دارد.

✓ **احتشام، رئیس شورای ملی زعفران ایران**

- در بند ۵ مصوبه میز زعفران به این مهم اشاره شده است که راهکارهای لازم برای ارتقای کیفیت و ارگانیک سازی محصول زعفران باید توسط کارگروهی متشکل از سازمان ملی استاندارد ایران و با همکاری مرکز تحقیقات صنعت غذا، سازمان توسعه تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، وزرات بهداشت، اتاق های تعاونی و بازرگانی ایران،

تعداد صفحات:
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۱۱/۰۲
شماره جلسه: ۷

صورتجلسه کمیسیون کشاورزی و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: آقای شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقای عیدی زاده ساعت شروع ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

شورای ملی زعفران و... تدوین و ارائه شود و گزارش های اجرایی به همراه پیشنهادات به سازمان استاندارد و سازمان توسعه و تجارت ایران منعکس گردد.

- برای ارتقای کیفیت محصول زعفران در گام نخست باید آموزش های لازم به کشاورزان داده شود تا تلاش آنان در جهت ارگانیک سازی محصول زعفران مثمر ثمر واقع شود. با توجه به اینکه خراسان بزرگ، عمده ترین تولید کننده زعفران در دنیاست، ایجاد یک آزمایشگاه مجهز در این خطه ضرورت دارد. بر همین اساس از معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری تقاضا کردیم تا در این مسیر ما را یاری کنند و آزمایشگاه مجهزی در مشهد ایجاد شود. در واقع در این آزمایشگاه ها باید استانداردهای بین المللی مورد توجه قرار گیرد. ظرفیت ایجاد چنین آزمایشگاهی تنها در صورت حمایت دولت و با مشارکت بخش خصوصی ممکن می شود تا محصول زعفران منطبق با استانداردهای جهانی به بازارهای بین المللی عرضه شود.
- خوشبختانه در حال حاضر برخی از مناطق به سمت تولید ارگانیک محصول زعفران حرکت کرده اند و حتی شاهدیم که آموزش به کشاورزان در برخی نقاط خراسان جنوبی آغاز شده است. امید می رود با همت جمعی و توسعه روند آموزش گامی در جهت تولید ارگانیک زعفران برداریم.

✓ **میری، رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان رضوی**

- متأسفانه اتحادیه اروپا برای زعفران ایران، استانداردهای سختگیرانه ای را لحاظ کرده است هرچند که در گذشته هشدارهای بسیاری برای ارتقای کیفیت این محصول داده شده بود که متأسفانه جدی گرفته نشده است، شاید هم اکنون نیز این مسئله با توجه به افزایش صادرات جدی گرفته نشود. لذا ضروری است که سازمان جهاد کشاورزی با صادرکننده تعامل داشته باشد تا استانداردهای بین المللی محصول زعفران به خوبی رعایت شود.
- برخی عنوان می کنند که چرا با توجه به تمام محدودیت هایی که برای محصول زعفران اعمال شده است، صادرات این محصول رشد داشته، نخست آنکه صادرکنندگان در بازارهای هدف صادراتی حضور فعالی دارند و ثانياً کشورهای هدف صادراتی افزایش پیدا کرده است. آمارها نشان می دهد که در حال حاضر زعفران به ۶۰ کشور صادر می شود و لذا اگر سختگیری های اتحادیه اروپا به سایر کشورها نیز بسط پیدا کند، متأسفانه صادرات مختل خواهد شد.

✓ **ساربان، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی**

- ۱۲۰ هزار هکتار سطح زیر کشت زعفران در کشور داریم و ۹۱ هزار هکتار آن مربوط به استان خراسان رضوی است.
- در واقع زعفران پس از پسته دومین محصول با ارزش استان است. ۱۳۰ هزار خانوار در حوزه تولید زعفران مشغول به فعالیت هستند، ۱۰۹ هزار خانوار هم کمتر از یک هکتار زمین برای این منظور دارند. در حقیقت

تعداد صفحات:
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۱۱/۰۲
شماره جلسه: ۷

صور تجلسه کمیسیون کشاورزی و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: آقای شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقای عیدی زاده ساعت شروع ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

تصمیمات اتخاذ شده؛ ۵۰۰ الی ۶۰۰ شاغل در این حوزه را متاثر از خود قرار می دهد و لذا تصمیمات باید منطقی و کارشناسی باشد تا کسی در این میان متضرر نشود.

- محصول زعفران ۲۰۰ نفر در روز اشتغال ایجاد می کند و تا در ۹۳ درصد در معیشت خانوارهای روستایی نقش دارد. براساس آمار گمرک نیز ۶۵ درصد صادرات این محصول به خارج از کشور انجام می گیرد.
- اعتقادی به مصرف کود شیمیایی در محصول زعفران ندارم. تولید محصول باکیفیت زعفران راهکار و راه حل دارد، در خراسان رضوی آمادگی ارائه طرح هستیم و آزمایشگاهی نیز به منظور کنترل کیفیت وجود دارد تا این محصول به صورت ارگانیک در بازارهای بین المللی عرضه شوند.

✓ غلامی، مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی

- خاستگاه زعفران، خراسان رضوی است که طی سال های اخیر نیز توسعه پیدا کرده است و کشورهای هدف صادراتی هم به تدریج در حال افزایش هستند. لذا نباید توسعه کمی این محصول کیفیتش را تحت الشعاع قرار دهد. به همین دلیل پیشنهاد می شود تا کشت ارگانیک زعفران در دستورکار قرار گیرد اما متأسفانه در حال حاضر مشوقی وجود ندارد و کشاورز به سمت تولید ارگانیک زعفران ترغیب می شود، به طور مثال؛ میان زعفران ارگانیک و غیرارگانیک تفاوت قیمتی وجود ندارد. علاوه بر این باید با کشورهای دیگر نیز رقابت کنیم و لذا حتی الامکان باید در جهت کیفی سازی این محصول بکوشیم.
- بحثی از آلودگی های موجود در محصول زعفران به دلیل کشاورزی های خرده مالکی و روش های سنتی آبیاری می باشد که در کشور ما حاکم است. لذا استفاده از روش های نوین آبیاری باید جایگزین استفاده از روش های سنتی شود.

✓ تشکری، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان شمالی

- طرح آزمایشی و پژوهشی برای تولید زعفران ارگانیک باید تدوین شود. معتقدیم که باید نقشه راه جامعی تهیه شود تا گام های موثرتری را در جهت تولید ارگانیک محصول زعفران برداریم. همچنین موسسه تحقیقات گیاه پزشکی می تواند در این راه ما را یاری کند، چرا که این موسسه به دلیل تخصص می تواند راهکارهای بسیار خوبی در این حوزه ارائه نماید. در حال حاضر مرجع علمی ما مرکز تحقیقات گیاه پزشکی است.
- متأسفانه به دلیل مسائل سیاسی و جایگاه نخست ایران در صادرات محصول زعفران به صورت مغرضانه انتقاداتی به محصول زعفران ایران انجام می گیرد؛ لذا استانداردهای بسیار سختگیرانه ای را بر روی این محصول اعمال می کنند. با این حال باید به کشاورزان آموزش های لازم ارائه شود تا آنان به این مسئله واقف شوند که در حال تولید گیاه دارویی هستند و اگر کشاورز در این خصوص آگاه باشد؛ در تولید این محصول دقت خواهد کرد.

✓ فاطمه حلاج نیا، مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی

- با بیان اینکه آفتی برای محصول زعفران متصور نیستیم تا از حشره کش ها برای این محصول استفاده شود، گفت: سازمان حفظ نباتات طی مکاتبات بسیاری اعلام کرد که اتحادیه اروپا استانداردهای ویژه ای را برای محصول زعفران در نظر گرفته است و لذا توصیه کردیم کشمش، پسته و زعفران باید این استانداردها را رعایت کنند.
- آن چه که صادر می شود باید تحت نظر کلینیک های گیاه پزشکی و دارای شناسنامه باشد و این مسئله بسیار حائز اهمیت است. از این پس اگر قرار است گواهی ای در این حوزه صادر شود، کلینیک های گیاه پزشکی باید از صفر تا صد بر محصول نظارت داشته باشند.
- تعدد کشاورزان و تولیدکنندگان این محصول، کیفیت آن را تحت الشعاع قرار داده است، علاوه بر این جای مرکز تحقیقات زعفران در استان خراسان خالی است. معتقدیم مرجع یا تشکیلی باید عهده دار روند تولید این محصول در بخش کشاورزی باشد تا کیفیت زعفران به نوعی یکدستی برسد و عاری از آلاینده ها باشد.

✓ علیمردانی، معاونت فنی شرکت نوین زعفران

- بحث کیفیت محصول زعفران در سطح اتحادیه اروپا بسیار حائز اهمیت است و بایستی مورد توجه قرار گیرد و لذا باید این محصول را در آزمایشگاه های معتبر داخلی مورد بررسی قرار دهیم و نمونه های آن نیز به آزمایشگاه های معتبر خارجی ارسال نماییم.
- از آنجا که بحث ایمنی مواد غذایی در کدکس مطرح می شود، در کمیته ای متناظر کدکس این مسئله باید مورد پیگیری قرار گیرد. کمیته بهداشت نیز باید این موضوع را مورد نظر قرار دهد. ما نیز این مقوله را در کمیته های بین المللی ایزو و کدکس اعلام و پیگیری خواهیم کرد.

✓ فرهاد سحرخیز، رییس هیات مدیره گروه تولیدی «سحرخیز»

- باید در بحث کنترل کیفیت محصول زعفران، آزمایشگاهی توسط بخش خصوصی ایجاد شود؛ چرا که از دولت نباید انتظار راه اندازی آزمایشگاه را داشت. در حال حاضر کشور افغانستان نیز بر روی کیفی سازی محصول خود تلاش هایی را به انجام رسانده است.
- علاوه بر این که اتحادیه اروپا استانداردهای سختگیرانه ای را برای محصول زعفران لحاظ کرده است، چنین اتفاقی را در کانادا نیز شاهد هستیم. این موضوع اهمیت ارتقای کیفی محصولات صادراتی زعفران را دوچندان می کند.
- چنانچه تفاوت قیمتی میان زعفران ارگانیک و غیرارگانیک وجود نداشته باشد، نمی توان از کشاورز انتظار تولید زعفران ارگانیک داشت. متأسفانه تشکل های غیر مرتبط با زعفران پیشنهادات غیرکارشناسانه و تبلیغاتی برای محصول زعفران عنوان می کنند که هیچ نتیجه ای ندارد.

تعداد صفحات:
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۱۱/۰۲
شماره جلسه: ۷

صورتجلسه کمیسیون کشاورزی و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: آقای شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقای عیدی زاده ساعت شروع ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

✓ **حسینی، عضو شورای ملی زعفران**

- شورای ملی زعفران با همکاری جهاد کشاورزی خراسان رضوی موضوع کشت ارگانیک محصول زعفران را دنبال کرده است و در این رابطه نیز نتایج خوبی کسب نموده است.
- تجربه حاکی از آن است که آموزش مستقیم به کشاورزان در تولیدات ارگانیک اثربخش است و آن ها تشنه آموزش هستند، لذا اگر کیفیت محصولاتمان پایین است نباید به کشاورزان خرده گرفت چرا که عمده فعالان این بخش، آگاهی کافی را در خصوص کشت ارگانیک ندارند. معتقدیم که بایستی فرآیند تولید زعفران را از مزرعه تا کارگاه های فرآوری تحت نظارت قرار دهیم و ضعف ها در این خصوص باید شناسایی شود.

✓ **جدیری، مدیرعامل اتحادیه تعاونی تولیدات روستایی استان**

- سازمان تعاون روستایی هر ساله به صورت عمده زعفران را از کشاورزان خرید می کند تا بخش عمده ای از کشاورزان از این مسئله منتفع شوند. البته کشاورزان باید استانداردهای مورد نظر سازمان تعاون روستایی را رعایت کنند.

✓ **شریعتی مقدم، رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی مشهد**

- در جمع بندی مطالب عنوان شده در این جلسه بیان کرد: در دنیا به مقوله سلامت اهمیت فراوان می دهند و لذا اعمال استانداردها برای محصول زعفران به تدریج سختگیرانه تر می شود. اقتصاد زعفران در کشورهای اروپایی بسیار کوچک است، لذا این تصور که اعمال استانداردهای سختگیرانه به صورت عمدی و با هدف تسخیر بازارهای بین المللی می باشد، اشتباه است.
- شناخت کامل موضوعات مرتبط با زعفران شامل بهداشت، کیفیت و راندمان تولید و ارائه راهکارهای مربوطه از جانب سازمان گیاه پزشکی، سازمان غذا و دارو، استاندارد و... باید مدنظر قرار گیرد و بخش خصوصی در این رابطه جمع بندی های لازم را باید انجام دهد. مسئله دیگر رسیدن به یک برنامه عملی است و از مسئولین حوزه تولید تقاضا داریم تا تیم های عملیاتی در این رابطه پیش بینی کنند و شرکت های بخش خصوصی هم طی یک برنامه مشخص ملی باید به این موضوع بپردازند.
- بازرگری استانداردهای کشت، فرآوری و بسته بندی باید مورد لحاظ قرار بگیرد، همچنین روش های مکانیکی که باعث تغییر فیزیکی در زعفران می شود نیز شایسته این محصول نیست. بر این اساس باید پیرامون مسائل حمل و نقل، فلزات سنگین و آلودگی های فیزیکی، نظارت ها و اقدامات لازم انجام بگیرد. استاندارد بالاتر و یکدست در کیفیت باید در دستور کار قرار بگیرد. در حال حاضر زعفران ایران بالاترین کیفیت جهانی را داراست و با این حال باید در جهت ارتقای بیشتر این محصول بکوشیم تا بتوانیم بازارهای هدف صادراتی مان را حفظ کنیم.
- معتقدیم که هدف گذاری ۳ استان تولیدکننده زعفران باید به سمت و سویی پیش برود که ۱۰ درصد از تولیدات این حوزه ارگانیک سازی زعفران شود.

تعداد صفحات:
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۱۱/۰۲
شماره جلسه: ۷

صورتجلسه کمیسیون کشاورزی و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: آقای شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقای عیدی زاده ساعت شروع ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

مصوبات جلسه :

جمع بندی جلسه کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی خراسان رضوی در مورد ارتقاء جایگاه زعفران ایران با حضور مسئولین اتاق بازرگانی و شورای ملی زعفران ایران و مسئولین سازمان جهاد کشاورزی استان های خراسان رضوی و خراسان جنوبی و خراسان شمالی و سایر اعضاء در جلسه ۹۹/۱۱/۲ مقرر گردید .

تدوین فرآیند های مربوط به محدودیت ها و سخت گیری ایجاد شده در اتحادیه اروپا برای زعفران شامل بندهای ذیل اقدام گردد :

- ۱- شناخت به موقع مشکلات کلی زعفران شامل مشکلات بهداشتی ، کیفی ، آلودگی های شیمیایی ، تقلبات بخصوص استفاده از سموم
- ۲- همکاری با موسسه گیاه پزشکی کشور و سازمان غذا و دارو که در نهایت ارائه راهکار نهایی بدهند .
- ۳- تدوین استاندارد های جامع کشت ، فرآوری ، بسته بندی زعفران و یا بازرنگری آیین کارها و استاندارد های فعلی برای آموزش و اصلاح روش ها
- ۴- استاندارد بالاتر و یکدست در بهداشت و کیفیت هدف گذاری و به تایید جمع رسیده مورد عمل قرار گیرد
- ۵- تهیه و تدوین تعاریف و دستورالعمل از جمله روشهای مکانیکی جابه جایی : خشک کردن، انبار و .....
- ۶- پیش بینی رفع آلودگی های فیزیکی مانند پرز مو یا سایر مواد خارجی (برای حذف کامل برنامه ریزی شود) .
- ۷- رسیدن به برنامه عمل از جمله تشکیل تیم های عملیاتی در مزرعه
- ۸- تشویق و هدف گذاری تولید با گواهی معتبر ارگانیک و نیز شناسایی راهکار تولید سالم و بررسی روشهای آلودگی زدایی ، سم زدایی
- ۹- پیش بینی ۸۵٪ کشت های آینده زعفران برای ارگانیک باشد تولید طی سه سال آینده حداقل ۱۰٪ از تولید با گواهی ارگانیک تولید شود .
- ۱۰- شناسنامه دار کردن مزارع و پیشبرد کشاورزی قراردادی
- ۱۱- آزمایشگاه اکرديته بين المللی در مشهد با حمایت بخش دولتی پیش بینی شود
- ۱۲- برنامه ریزی برای انجام رینگ تست بین آزمایشگاههای داخلی و بین المللی با همکاری کمیته های متناظر ادویه و چاشنی کدکس و ISIRI-TC34/SC7
- ۱۳- برنامه ریزی به منظور ارتقای زنجیره ارزش زعفران

صور تجلسه کمیسیون کشاورزی و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات:

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۹/۱۱/۰۲

شماره جلسه: ۷

رئیس جلسه: آقای شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقای عیدی زاده ساعت شروع ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

در این جلسه رئیس شورای ملی زعفران از طرح خرید های حمایتی انجام شده توسط شرکت های تحت پوشش بخصوص شرکت نوین زعفران که علاوه بر تشویق تولید زعفران بهداشتی و کیفی موجب پیش گیری از کاهش حداقل ۲/۵ الی ۴ میلیون تومان قیمت پایه خرید در فصل عرضه زعفران شد قدردانی گردید . همچنین مقرر شد طرح اقدامات جامع علمی برای اعتلای زعفران ایران تهیه شده توسط کمیته بازاریابی شورای ملی زعفران و کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی و رئیس شورای ملی زعفران در معاونت فن آوری ریاست جمهوری و اتحادیه گیاهان دارویی کشور ارائه و پیگیری گردد .٪

- ✓ شریعتی مقدم رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع وابسته اتاق بازرگانی ایران و خراسان رضوی
- ✓ احتشام، رئیس شورای ملی زعفران ایران
- ✓ میری، رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان رضوی
- ✓ سحرخیز، رییس هیات مدیره گروه تولیدی «سحرخیز»
- ✓ عیدی زاده، سرپرست دفتر کشاورزی خراسان رضوی
- ✓ ساربان، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی
- ✓ غلامی، مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی
- ✓ تشکری، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان شمالی
- ✓ منوچهری، دبیر شورای ملی زعفران ایران
- ✓ حلاج نیا، مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی
- ✓ جدیری، مدیرعامل اتحادیه تعاونی تولیدات روستایی استان
- ✓ حسینی، عضو شورای ملی زعفران
- ✓ علیمردانی، معاونت فنی شرکت نوین زعفران
- ✓ مشعوفی، مسئول فنی زعفران بهرامن
- ✓ خردمند، کارشناس دبیرخانه هماهنگی امور کمیسیونهای اتاق